

NEDERLANDERS OVER DE GRENS

Spanje ten voeten uit

FEITEN EN WETENSWAARDIGHEDEN

Marjan van den Dorpe

UITGEVERIJ GRENZENLOOS

SPANJE TEN VOETEN UIT

Feiten en wetenswaardigheden

Spanje ten voeten uit
Feiten en wetenswaardigheden

Marjan van den Dorpe

ISBN 978 94 61852 274 paperback
Ook verkrijgbaar als eBook

1e druk september 2018

Vormgeving: Eric Jan van Dorp

Uitgeverij Grenzenloos / VanDorp Uitgevers
Postbus 42
3956 ZR LEERSUM
info@vandorp.net
www.vandorp.net

Kijk voor meer emigratieboeken op www.grenzenloos.nl

Copyright©2018 VanDorp Uitgevers (deze uitgave)
Copyright©2018 Marjan van den Dorpe

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
in welke vorm dan ook zonder uitdrukkelijke en
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Marjan van den Dorpe

Spanje ten voeten uit

FEITEN EN WETENSWAARDIGHEDEN

UITGEVERIJ GRENZENLOOS

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	7
Alicante	9
Pech op de Spaanse autoweg	21
Schoolreisje naar Tarragona	27
De granaatappel, een wondervrucht?	37
Je kunt er niet omheen	43
Typisch Spaans	53
Paspoort verlengen of vernieuwen	57
Het Real Monasterio de Santa Maria de Poblet	63
Verkeersregels in Spanje	73
Van olijven tot olijfolie	77
Een veel beter alternatief	81
The Beatles in Spanje	89
Bezoek aan een marmermijn	95
Winter van 2016- 2017	103
Iedereen koopt er wel eens	111
Gibraltar en de slag om Almansa	117

VOORWOORD

Het is alweer acht jaar geleden dat ik met mijn man en onze dieren de stap gezet heb om Nederland te verruilen voor Spanje. Dat was mede voor het klimaat, maar ook voor een wat rustiger leven. We hebben de eerste jaren veel problemen moeten overwinnen. Lees hiervoor mijn eerste boek 'leven onder de Spaanse zon'. Daarna kwam er meer structuur en kregen we tijd voor het maken van mooie tochten in de omgeving. Lees hiervoor mijn tweede boek 'Een zonnig leven in Spanje'.

Nu na acht jaar hebben we een grote vriendenkring opgebouwd en met hen ondernemen we veel dingen. Ik heb in dit boek dan ook dingen beschreven die wat verder weg liggen dan het dorp Caudete waar wij wonen. Zo gaan we naar Tarragona, ongeveer 500 kilometer van ons vandaan en beschrijf ik een bezoek aan een marmermijn.

Maar ook handige tips en wetenswaardigheden komen in dit boek aan de beurt.

Kortom een boek voor iedereen die meer wil weten over dit boeiende land met zijn, overwegend, vriendelijke bevolking.

Marjan van den Dorpe

ALICANTE

Vaak als we gasten hebben die hier voor de eerste keer komen, neemt één van ons hen mee naar Alicante. Ongeveer 78 kilometer van ons vandaan, dus met de auto nog geen uurtje rijden. Dat is voor Spaanse begrippen ‘om de hoek’.

De stad Alicante ligt in de provincie Alicante die deel uitmaakt van de autonome regio Valencia. Alicante is de hoofdstad en ligt ook nog eens aan de populaire Costa Blanca. Het is een havenstad met ongeveer 275.000 inwoners. In het Valenciaans heet de stad Alacant en dat staat ook op de borden langs de snelwegen. Meestal staan beide namen daarop.

Het is een leuke stad met een echt oud centrum, leuke kleine oude winkeltjes en een mooie boulevard.

Alicante werd in het jaar 325 v.C. op de plaats van een natuurlijke haven gesticht door de Grieken, die de nederzetting de naam Akra Leuka “witte landtong” gaven.

In het jaar 201 v.C. werd de nederzetting Romeins. Door hen werd Alicante Lucentum “stad van het licht” genoemd. Lucentum lag in die tijd op een 38 meter hoge heuvel (de Tossal de Manises) op 3,5 kilometer ten oosten van het centrum van de huidige stad. Op deze plaats staat nu het archeologisch museum.

De stad is niet moeilijk te bereiken met eigen vervoer. Het ligt vlak aan diverse autosnelwegen en in de binnenstad is genoeg parkeergelegenheid. Diverse parkeergarages liggen om de hoek van het centrum. Alles is daardoor lopend te bereiken. De gemeente heeft voor iedereen die dat wil de gelegenheid geschapen om een witte fietsen te huren. Overal in de stad staan deze in rekken te wachten op hun tijdelijke huurder. Naast

deze fietsen staat een automaat waar je een kaartje koopt voor de dag of het dagdeel dat je de fiets wilt huren. Is de tijd om of wil je geen gebruik meer maken van die fiets, hoef je hem niet terug te brengen naar de plaats van herkomst. Overal kun je deze in een rek achter laten. Ook aan mensen die niet al te best ter been zijn heeft de gemeente gedacht. Op en rond de boulevard staan nette houten klapstoelen met het gemeentelogo erop. Daar kun je gratis gebruik van maken. Je kunt deze stoel neerzetten waar je wilt als het maar op of rond de boulevard is. Prima geregeld dus.

Terug naar de geschiedenis van de stad. Van de achtste tot de dertiende eeuw was Alicante in de handen van de Moren en dat is op veel plaatsen in de stad nog te zien. Deze Moren bouwden in die periode een vesting op de rotsachtige, 166 meter hoge, heuvel genaamd Banacantil. Op zich al een ontzettend karwei. Zelfs nu zijn we er nog steeds niet helemaal achter hoe ze dat allemaal gedaan hebben. Maar in die tijd zullen de werkomstandigheden niet al te best geweest zijn. De vesting was uiteraard bedoeld om de stad te beschermen tegen aanvallen van buiten af. In de loop van de tijd groeide ze uit tot het Castillo de Santa Bárbara zoals het nu te bezichtigen is. Als je het museum bezoekt, binnen in deze vesting, kun je aan de hand van tekeningen, zien hoe deze veranderd en gegroeid is. Het kasteel kreeg zijn naam doordat het op 4 december 1248 door de latere koning Alfons X de Wijze, het op de moren veroverde. Die datum was de naamdag van de Heilige Bárbara. In mijn eerste boek (Leven onder de Spaanse zon) heb ik een hoofdstuk gewijd aan het kasteel Santa Bárbara.

Vanaf 1248 tot 1490 is er niet veel bekend over de ontwikkelingen van de stad Alicante. Maar in 1490 gaf Koning Fernando II de stad stadsrechten. Door deze rechten kregen de stad en

haar inwoners recht op diverse privileges. In de zestiende eeuw was er een grote groei te zien en dit kwam onder meer door de ontwikkeling van de handel; de export van handwerk en een florerende land- tuinbouw. Ook werd in diezelfde eeuw de stadsmuur gebouwd. De bevolking van de stad verdubbelde in die tijd en de toenmalige stad werd dus gewoon te klein om iedereen bescherming te bieden.

De Oude Stad (Casco Antiguo) is betrekkelijk klein. Ze ligt ingeklemd tussen de Rambla (een boulevard die op de plaats ligt van de vroegere stadsmuur) en de heuvel waarop het Castillo de Santa Bárbara zich bevindt. Het leukste is om lekker te gaan zwerven door deze oude stad met haar smalle straatjes en smalle stoepjes. De meeste monumenten bevinden zich uiteraard ook in dit gedeelte. In dit hoofdstuk neem ik u mee de stad in.

We beginnen in de oude wijk Santa Cruz. In deze wijk is het een wirwar van smalle straatjes met trapjes. De wijk is tegen de hellingen van de Monte Benacantil aan gebouwd, bestaat uit schilderachtige straatjes met witte huisjes. Overal zie aan de gevels bloembakken hangen met bloeiende planten erin. Ook zijn de gevels vaak voorzien van gekleurde tegeltjes. Al met al een fleurig en vrolijk gezicht. Een deel van deze wijk is onlangs bijzonder mooi opgeknapt. In Santa Cruz vinden we onder andere de Hermitage van het Heilig Kruis (Ermita Santa Cruz). Die is het bezoeken meer dan waard.

Verder wandelend door de oude binnenstad komen we de Sint-Rochuskerk (Iglesia de San Roque) tegen. Deze werd in 1559 gesticht als hermitage. Maar in 1875 werd ze herbouwd en niet lang geleden is ze opnieuw gerestaureerd.

Via de Sint-Rochuskerk komen we bij de Kathedraal van Sint Nicolaas (Concatedrál de San Nicolás de Bari). Een monu-

mentaal pand gebouwd in de Herrera- en barokke stijl. Ze werd gebouwd op de overblijfselen van een moskee en vond haar voltooiing pas in 1662. Opvallend is de vierkante vorm aan de buitenkant. Van binnen valt dat helemaal weg door de ronde altaren en bogengalerijen. De kathedraal ligt aan de Plaza Abad Penalva nummer 2. Het is geen drukke kerk wat versieringen betreft en ze vormt, samen met de kathedraal van de Verlosser van Orihuela, het bisdom van Orihuela-Alicante. De toegang is gratis. Vlak bij deze kathedraal is ook de Centrale Markt (Mercado Central). Open van 7.30 tot 14.30 uur en is echt een markt met alles wat je van een Spaanse overdekte markt mag verwachten. Een parade van verse producten zoals vis, groente, brood, gebak en noten. Het water loopt je in de mond bij het zien van al dat lekkers. Een gezellige roezemoezige plek waar een groot deel van de bevolking van Alicante hun inkopen komt doen. Een levendige plaats en beslist een aanrader en uitkomst op een van de weinige regenachtige dagen.

Op nog geen vijf minuten lopen van deze markt ligt de Onze Lieve Vrouwe-kerk (Iglesia de Santa María). Ook deze kerk is gebouwd op de fundamenten van een Moorse moskee en vormt al meer dan vijfhonderd jaar het hart van de rooms-katholieke gemeente in Alicante. Het is een van oorsprong een Valenciaans-gotische kerk. De kerk is van een afstand makkelijk te herkennen door de twee torens en de grote barokke toegangsdeur. Vroeg in de ochtend kun je de ochtendmis bijwonen. Boven de toegangsdeur bevindt zich een standbeeld van de maagd Maria en kijk je helemaal naar boven dan zie je een aantal waterspuwers op de spitsen. De kerk heeft een rijk interieur en je mag dan ook best wel enkele uren uittrekken voor het bekijken van zes kapellen. Door glazen platen in de vloer kun je de overblijfselen van deze moskee, waarop de kerk gebouwd is, nog bekijken. Fotograferen in de kerk is niet

toegestaan. De kerk is dagelijks geopend, maar midden op de dag (tijdens de siësta) is ze gesloten. Buiten de kerk vind je een overzicht van de te houden missen en de toegang is gratis.

Het gemeentehuis (*ayuntamiento*) is een van de meest herkenbare gebouwen van de stad en is gebouwd op de plek van het voormalige Casa de la Ciudad (stadhuis). De twee torens, beide 41 meter hoog, steken ver boven de andere gebouwen van de oude binnenstad uit. Binnen in het gebouw zijn er twee rijk ingerichte kamers en een kleine kapel. Overal hangen schilderijen van bekende lokale schilders. In het moderne gedeelte zijn de kantoren en vergaderzalen van de gemeenteraad gevestigd. Maar is er ook een permanente tentoonstelling over de archeologische opgravingen in de omgeving van de stad. Op de trap van het gemeentehuis, en wel op de eerste trede, is een schijf te zien met de tekst Punto Cero (het nulpunt). Dit punt wordt als referentiepunt voor de Spaanse hoogtemetingen gebruikt. Het punt zelf ligt op 3.407 meter boven de zeespiegel.

Nog steeds te voet door de oude binnenstad wandelend komen we bij het klooster van de Zusters van het Heilig Bloed (Convento Hermanitas de la Sangre). Het is een gesloten gebouw en de kloosterlingen (Augustinessen) leven daar in totale afzondering. Het enige contact dat ze zouden kunnen hebben is door de tralies die voor de ramen zitten. Ander contact is niet mogelijk. De kerk die bij het klooster hoort, is wel geopend voor publiek. De oudste delen van het klooster stammen uit 1725.

Iets buiten de oude stad, te ver om te voet te gaan, liggen de kastelen van Alicante. Bij Santa Bárbara kun je, vanaf de hoofdweg, een ondergrondse gang inlopen. Deze wordt verlicht door led-lampen die steeds van kleur wisselen. Aan het

einde van de gang is de lift die je naar een van de verdiepingen van het kasteel brengt. De kosten voor het bezoeken van het kasteel bedragen ongeveer 2,50 euro, maar als er niemand bij de ingang van de lange gang zit, dan kan het zijn dat het die dag gratis is. Het is dagelijks geopend maar rond het middaguur gesloten. De lift mag je niet zelf bedienen. Je moet wachten tot er iemand van het personeel komt om dat te doen. Erg groot is ze ook niet. Het biedt ruimte voor maximaal zes personen. Bovengekomen zie je de immense muren van de gebouwen. Het kasteel zelf is helemaal leeg. Er staat geen meubelstuk in. Wel zijn enkele zalen ingericht als museum en is er een fotohal. Zoals al eerder geschreven is er in een zaal, aan de hand van tekeningen, duidelijk te zien hoe het kasteel in zijn huidige vorm ontstaan is.

Het is één van de grootste kasteelcomplexen van het Middellandse Zeegebied. Tegen de helling van de heuvel is een park aangelegd, het Parque de la Ereta en ook in het kasteelgebied zelf zijn er tuinen aangelegd. Daarnaast zijn hier enkele terrasjes en kiosken, tentoonstellingsruimten voor eigentijdse kunst en een ontvangstruimte te vinden. Je kunt door het park of over de vestingmuur van het kasteel wandelen.

Het Kasteel van San Fernando (Castillo de San Fernando) werd ooit gebouwd voor de verdediging van de stad zoals bijna alle kastelen hier in de regio die functie hebben. Het is alleen nooit helemaal afgebouwd en is nu een ruïne. Maar vanaf die plek heb je een prachtig uitzicht. Er zijn wel enkele minpunten te vermelden. Door de vele elektriciteitsmasten en antennes is het niet een echt mooie plek. Het oogt verwaarloosd. Er zijn zelfs plekken die gevaarlijk zijn voor kinderen. Voor mensen die slecht ter been zijn, is het ook niet echt een aanrader, omdat de paden er heen niet al te best zijn. Met de auto is er niet te komen in tegenstelling tot Santa Bárbara waar rondom

het kasteel parkeergelegenheid is. Het park onder kasteel San Fernando is wel mooi aangelegd en ook prima voor kinderen.

Aan de buitenkant van de stad, rondom de oude wijken, heeft Alicante zich sterk uitgebreid. De nieuwe wijken rijzen als paddenstoelen uit de grond, maar echt erge hoogbouw zoals in Benidorm het geval is, heeft het stadsbestuur weten te voorkomen. De bekendste wijken zijn: El Centro, Mercado, en San Antón. Hier zijn de meeste grote winkels en warenhuizen te vinden. De meeste grote ketens hebben wel een winkel in Alicante. Enkele van de winkelcentra heten onder andere Plaza Mar 2 en Alcampo. Aan de kust liggen enkele mooie boulevards (Avenidas) die zich kruisen met onder meer La Plaza de los Luceros. Deze rotonde bevat een mooie, zeer opvallende fontein met sculpturen. De Fuente de los Luceros of Fuente de los Caballos (fontein van de paarden) . Ze is ontworpen door Daniel Bañuls in de jaren twintig van de twintigste eeuw. Er zijn paarden en mythologische figuren op te zien. Hij is niet over het hoofd te zien en meestal doet hij het ook.

Het Provinciehuis (Diputación Provincial) ligt aan de Avenida Estación en is gebouwd in de neoklassieke stijl met barokke invloeden. Het heeft wit en gele details, maar is moeilijk te fotograferen omdat er nogal hoge bomen voor staan. Het werd in 1931 in gebruik genomen. Vanaf 1934 was het een archeologisch museum. Maar dat is ergens anders ondergebracht onder de naam MARQ. Daar kom ik later op terug. Het Provinciehuis is niet voor publiek geopend.

De boulevard loopt helemaal langs de kust en heeft parkachtige voetgangersgebieden waar metalen toestellen staan om de burgers de gelegenheid te geven aan hun conditie te werken. Dit alles staat iedereen gratis ter beschikking. De boulevard loopt langs de visafslag naar de jachthaven. Daar kun je, bui-

ten de 'normale' plezierjachten ook tientallen luxe tot zeer luxe jachten zien liggen. Langs de boulevard zijn er uiteraard ook ontelbaar veel restaurants waar je de vers gevangen vis kunt eten. Over de visafslag gesproken. Twaalf jaar lang heeft de bevolking van Alicante geen 'eigen' gevangen vis kunnen eten. Deze werd aangevoerd door vissers van Santa Pola of Villajoyosa. Ooit was er een heuse visafslag in Alicante, maar deze werd gesloten. Twaalf jaar later is het de firma Llotja gelukt om van de Valenciaanse overheid een vergunning te krijgen voor het heropstarten ervan. De ondernemers hebben al enkele vissers weten over te halen om de door hun gevangen vis op de afslag Alicante aan de man te brengen. Gaat dit allemaal lukken dan wordt elk restaurant in de stad in de toekomst weer voorzien van eigen gevangen en verhandelde verse vis. En nu we toch over restaurants hebben. Vis eten is zelfs mogelijk in een tot restaurant omgetoverd piratenschip. Dat schip heeft jaren lang in de haven van Alicante gelegen, wachtend op betere tijden. Uiteindelijk is het gekocht door een restauranteigenaar en omgebouwd tot restaurant. Het schip is voorzien van piratenvlag en boegbeeld.

In het park tussen de rijbanen langs de boulevard staan eeuwen- oude bomen. Enkele daarvan hebben zulke dikke takken dat ze met stalen staven ondersteund moeten worden om afbreken te voorkomen.

De Arena (Plaza de Toros) is in 1888 gebouwd door Emilio Jover Perrón. Er is een onder andere een stierenvechterschool in gevestigd. Verder een museum (Museo Taurino) dat alles met stierenvechten te maken heeft ten toonstelt en een bronzen beeldengroep die een gaucho met een aantal stieren voorstelt. Een gaucho is de benaming voor de nakomelingen van Spanjaarden en Indianen. Zij hielden zich bezig met het hoeden van vee op de pampa's.

Tot zover onze rondgang door Alicante wat betreft de gebouwen. Maar er is meer te ontdekken. Zo zijn er tal van musea voor ieder wat wils. Zoals het:

Museum voor Schone Kunsten in het Gravinapaleis (Museo Bellas Artes Gravina, afgekort tot Mubag). Het museum is gevestigd in een voormalig herenhuis dat gebouwd is tijdens de economische bloei in het midden van de achttiende eeuw. Het museum werd in 2001 voor het publiek geopend. Op werkdagen in de winter is het van 10.00 tot 20.00 uur geopend en in de zomermaanden is dat van 11.00 tot 21.00 uur. Maandag is het gesloten. Dit museum geeft een overzicht van 500 jaar schilderkunst van de zestiende tot en met de twintigste eeuw.

Museum voor Moderne Kunst (Museo de Arte Contemporáneo) ligt aan de Plaza Stana Maria nummer 3 en is elke dag geopend van 10.00 tot 20.00 uur. In het museum is een prachtige collectie hedendaagse kunst te zien van bekende en minder bekende kunstenaars zoals Pablo Picasso, Juan Gris, en Joan Miró. Het is gevestigd in La Asegurada, een zeventiende eeuws gebouw datgebouwd is in de Valenciaanse barokstijl. Het werd als museum aan Alicante geschonken door de kunstenaar Eusebio Sempere. Voordat dit gebouw een museum werd, is het onder andere gebruikt als gemeentehuis, gevangenis en granopslagplaats.

Museum voor Kerststallen (Museo de Belenes) is een klein museum te vinden in het oude deel van de stad. Het belicht de Spaanse traditie van het maken van kerststallen vanaf 1300. Toen werd namelijk de eerste bekende kerstgroep in de kathedraal van Barcelona opgesteld. Ook ten tijde van de contrareformatie werd het bouwen en hebben van kerststallen gestimuleerd. De vereniging van kerststallen in Alicante (De

Asociación de Belenistas de Alicante) is opgericht in 1959. Ze bouwt niet alleen kerstgroepen, maar is ook de initiatiefnemer van dit museum geweest. De tentoongestelde groepen komen niet alleen uit de stad Alicante of de provincie, maar ook uit Valencia, Murcia, Salamanca en Jerez de la Frontera.

Provinciaal Archeologisch museum (Museo Arqueológico Provincial de Alicante, afgekort tot MARQ) bevindt zich in een groot gebouw dat stamt uit 1924. Het is geopend van 8.00 tot 19.00 uur. Het bestaat uit een aantal zalen en geeft per zaal een aantal tijdperken weer. Zo is er een zaal die gaat over de prehistorische cultuur, vanaf 100.000 jaar voor Christus, een zaal over de Iberische cultuur, één over de Romeinse cultuur en als laatste een zaal gewijd aan de Middeleeuwse Moorse en Christelijke cultuur. Randon dit alles wordt er ook nog uitleg gegeven over een aantal takken van archeologie, namelijk: veldarcheologie, stadsarcheologie, en onderwaterarcheologie. Ook zijn er regelmatig wisselende tentoonstellingen. Vanwege de moderne uitstallingstechnieken werd het MARQ verkozen tot Europees museum van het jaar 2004.

Het Universiteitsmuseum (Museo de la Universidad de Alicante, afgekort MUA) bevindt zich op de campus van de universiteit in het noordwesten van de stad. Het werd in 1999 geopend. Dit museum is voornamelijk gewijd aan hedendaagse kunstvormen en de conservering ervan.

Buiten de stad is er nog het klooster van het Heilige Gelaat (Monasterio de la Santa Faz) te vinden. Een groot, uit gele steen opgetrokken gebouw. Dit klooster ligt vijf kilometer ten noorden van Alicante. Het is gesticht in 1490. Maar het huidige gebouw stamt uit een veel recentere tijd, namelijk uit de achttiende eeuw. Buiten de gebouwen is er ook nog een verdedigingstoren uit 1582 te zien.

Vele inwoners van Alicante trekken hier elk jaar na Pasen voor een soort bedevaart naar toe. In de zijkapel van het klooster ligt een sluiër. Hiervan wordt verteld dat ze door Veronica gebruikt is om het zweet van het voorhoofd van Jezus af te vegen tijdens diens kruisweg. Om die reden wordt deze sluiër in het klooster dan ook door velen aanbeden.

Net zoals overal in Spanje is voetbal de belangrijkste sport in Alicante. In Alicante zelf is de voetbalclub Hércules CF de grootste club. Zij spelen in de Segunda División (tweede divisie- lees in 2018) Het stadion van de club is het Estadio José Rico Pérez.

In de nabijgelegen stad Elx (Elche) speelt Elche CF ook in de Segunda División. Ondanks de rivaliteit met Hércules CF zijn de grootste rivalen van Elche CF de andere voetbalclubs uit de provincie Valencia.

Buiten het voetbal is Alicante de thuisbasis voor de organisatie van de Volvo Ocean Race. De grootste zeilwedstrijd ter wereld, die een keer in de drie jaar gehouden wordt. Deze heeft zijn start in de haven van Alicante. De haven heeft een pier, die speciaal ingericht is voor deze zeilrace.

Sinds 2003 verbindt een tramlijn Alicante met El Campello, waar een overstap mogelijk is op de trein richting Benidorm. Verder is er een semi-metro. Er zijn veerdiensten naar Tabarca, een bewoond eiland dat 17 kilometer verderop voor de kust ligt. Incidenteel zijn er veerboten naar de Balearen en is er een actieve veerverbinding naar Algiers. Ook vertrekken er boten naar Marokko. Op sommige plaatsen in de stad staan op verkeersborden al teksten in het Arabisch.

Daarnaast heeft Alicante een internationale luchthaven. De luchthaven Alicante, El Altet, is de grootste van de regio en

heeft een belangrijke functie voor het toerisme aan de Costa Blanca, de stad Alicante en de nabijgelegen stad en provincie Murcia. Eigenlijk ligt deze luchthaven niet in Alicante zelf maar in Elx negen kilometer ten zuidwesten ervan. De luchthaven verwelkomt vluchten vanuit de rest van Spanje, Europa en uit Noord-Afrika.

Tot zover alle informatie over de leuke en sfeervolle stad Alicante. Een echte aanrader voor een gezellig dagje uit!